11 ශ්‍රී ලාංකික කතෝලික සභාව

"ශුද්ධාත්මයාණන් වහන්සේ ඔබ කෙරෙහි පැමිණි කල, ඔබ බලය ලබන්නාහු ය. එවිට ඔබ ජෙරුසලමෙහි ද මුළු ජුදයෙහි හා සමාරියෙහි ද පොළොවේ සීමාන්තයන් දක්වා ද මාගේ සාක්ෂිකාරයෝ වන්නාහු ය" (ක්‍රියා 1:8).

ජේසුස් වහන්සේගේ මෙම ප්‍රකාශය සඵල වෙමින් ඔවුන් වහන්සේගේ සුබාරංචිය පිළිබඳ සුපුවත මෙරටට පැමිණියේ ය. ශ්‍රී ලංකා ශුද්ධ වූ සභා ඉතිහාසය ප්‍රධාන යුග පහකට බෙදා දැක්විය හැකි ය.

1. පෘතුගීසීන් පැමිණීමට පෙර අවධිය - ක්‍රි.ව. 1505ට පෙර
2. පෘතුගීසීන් මුහුදු බඩ ප්‍රදේශ පාලනය කළ අවධිය - ක්‍රි.ව. 1505-1658
3. ලන්දේසීන් මුහුදු බඩ ප්‍රදේශ පාලනය කළ අවධිය - ක්‍රි.ව. 1658-1796
4. බ්‍රිතාන්‍ය යුගය - ක්‍රි.ව. 1796-1948
5. නිදහසින් පසු යුගය - ක්‍රි.ව. 1948

1. පෘතුගීසින් පැමිණීමට පෙර අවධිය (ක්‍රි.ව. 1505ට පෙර)

11.1 රූපය - 1912 දී අනුරාධපුරයෙන් හමු වූ කුරුසයේ ලාංඡනය

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා ය.

පෘතුගීසීන් පැමිණීමට පෙර අනුරාධපුරයේ මෙරට ක්‍රිස්තු භක්තිකයන් ගැවසුණු බව ක්‍රි.ව 6 වන සියවසේ දී ලියන ලද කොස්මොස් ඉන්ඩොක්ලප්ටයුස්ටස්ගේ ටොපොග්‍රැෆියා ක්‍රිස්තියානා නැමති කෘතියේ සඳහන් වී ඇත.

1912 දී අනුරාධපුරයේ තිබී ගලක කෙටූ කුරුසයක් හමු වී ඇත. එම කුරුසය ශුද්ධ වූ තෝමස් අපෝස්තළුතුමාගේ ශ්‍රාවකයන්ගේ කුරුසයේ ලාංඡනයක් බවට අදහස් පළ වී ඇත.

තවද 6 වන සියවසරට පෙර ද ක්‍රිස්තු භක්තිකයන් මෙරට සිටි බවට විවිධ මත පළ වී ඇති අතර ඒවා විද්වතුන් අතර සාකච්ඡා වෙමින් පවතී.

මෙරට කිතු දහම ව්‍යාප්ත කිරීමට සහ කතෝලික සභාව පිහිටුවීමට විධිමත් ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරනු ලැබුවේ මුහුදු බඩ ප්‍රදේශ පෘතුගීසීන් යටතේ පැවති අවධියේ පැමිණි ධර්මදූත පිරිස් විසිනි.

2. පෘතුගීසීන් මුහුදු බඩ ප්‍රදේශ පාලනය කළ අවධිය (ක්‍රි.ව. 1505-1658)

1505 නොවැම්බර් මස 15වන දින පෘතුගීසීන් ලංකාවට පැමිණියේ අහම්බෙනි. වෙළෙඳාමට පැමිණි ඔවුන් දේශපාලනයට සම්බන්ධ කරගත්තේ කෝට්ටේ රාජධානිය පාලනය කළ vii වන බුවනෙකබාහු රජතුමා විසිනි. තව ද එම රජතුමාගේ ඉල්ලීම පරිදි 1543 දී ලංකාවට පළමු ධර්මදූත කණ්ඩායම ලෙස ප්‍රැන්සිස්කාන ධර්මදූතවරු පස්දෙනෙක් පැමිණියහ. එම ධර්මදූතවරු ඉතා උද්යෝගිමත් ව ධර්මදූත කටයුතුවල යෙදුණහ.

කෝට්ටේ රාජ්‍යය පෘතුගීසි පාලනයට නතුවීමත් සමග මෙරට සේවය සඳහා වෙනත් පැවිදි නිකායන්ට අයත් ධර්මදූතවරුන් ද එවනු ලැබී ය.

- 1602 - ජේසු නිකායික ධර්මදූතවරු
- 1605 - දෙමිනිකාන නිකායික ධර්මදූතවරු
- 1606 - අගුස්තීනු නිකායික ධර්මදූතවරු

මෙම ධර්මදූත කණ්ඩායම් ලංකාවේ තමන්ට පැවරුණු ප්‍රදේශයන්හි ධර්මදූත සේවයේ මෙන් ම විවිධ දයා සේවාවන්හි ද නිරත වූහ. ඒවා අතර අධ්‍යාපනයට හිමිවූයේ, විශේෂ ස්ථානයකි.

3. ලන්දේසීන් මුහුදු බඩ ප්‍රදේශ පාලනය කළ අවධිය (ක්‍රි.ව.1658-1796)

ලන්දේසීන් මුහුදු බඩ ප්‍රදේශ පාලනය කළ අවධියේ එම ප්‍රදේශවල ජීවත් වූ කතෝලිකයන්ට විවිධ බාධක එල්ල විය. මෙරට ජීවත් වූ සියලු ම කතෝලික පියවරුන් රටින් පිටුවහල් කෙරිණි. අප්‍රසිද්ධියේ හෝ කතෝලික දහම ඇදහීම තහනම් විය. දිව්‍ය පූජාව පැවැත්වීම ද තහනම් විය. කතෝලික දෙව්මැදුරු, පාසල් හා පුණ්‍ය ආයතන රෙපරමාදු පූජකයින්ට පවරා දුන් අතර, සමහර ආයතන විනාශ කෙරිණි. සියලු ම පාසල්වල රෙපරමාදු දහම පමණක් ඉගැන්වූ අතර එම පාසල්වලට දරුවන් නොයවන දෙමව්පියන්ට දඩ නියම කරන ලදි. රෙපරමාදු දේවස්ථානවල සිදු කරනු නොලබන විවාහ හා බෞතීස්ම නොපිළිගන්නා ලදි. කතෝලිකයන් මුහුණ පෑ ප්‍රධාන ම ගැටලුව වූයේ, ඔවුනට කිසිදු පූජකයකු නොමැතිවීම ය. මෙම සියලු බාධක ඉදිරියේ තම විශ්වාසය රැකගැනීමට කතෝලික භක්තිකයන් දැරූ ප්‍රයත්නය කතෝලික සභාව වර්තමාන තත්ත්වය දක්වා වර්ධනය වීමට ඉවහල් විය.

තවද එකල එම රෙපරමාදු නිකාය ඕලන්ද රාජ්‍ය ආගම බවට පත් වී තිබුණත් වර්තමානයේ එම තත්ත්වය බෙහෙවින් යහපත් අතට වෙනස් වී ඇත.

මහනුවර රාජධානියට සංක්‍රමණය වූ කිතුනුවන්ට යම් ආකාරයක නිදහසක් තිබුණ ද ඔවුනට එක ම දේවස්ථානයක් හෝ පූජකවරයකු හෝ නොවී ය. ක්‍රි.ව. 1687 දී ලක්දිව කතෝලිකයන් මෙම ඛේදජනක තත්ත්වයෙන් මුදවා ගැනීමට දෙවියන් වහන්සේ විසින් එවන ලද ගැලවුම්කරුවා වූයේ, භාග්‍යවන්ත ජුසේ වාස් පියතුමාණන් ය.

භාග්‍යවන්ත ජුසේ වාස් පියතුමා (ශ්‍රී ලංකාවේ අපෝස්තුලුවරයා)

11.2 රූපය - භාග්‍යවන්ත ජුසේ වාස් පියතුමා

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා ය.

භාග්‍යවන්ත ජුසේ වාස් පිය ගීය

වන්දනීය වූ පූජනීය වූ - ජුසේ වාස් ධම්ම දූත පුදුදුරාණනේ
ධීර වීර වූ ඔබේ - දහම් සේවයේ අනුහසින්
මෙ ලක්බිම අපේ එළිය වේ

විපත් වළේ වැටී පෙළී සිටියවුන් සොයා
එද ගියේ ඔබයි පියේ නොබා රෑ දිවා
දහම් සිසිල පොවා ඔවුන් පවස නිවා
නවෝදයක් උදා කළේ මහා පිනක් ලබා //

කැලෑ මැදින් දෙපා වැරෙන් ගියේ දුර ගමන්
දුගී වෙසින් සැඟී ගතින් දරා දැඩි ගිමන්
කුසට අහර පවා නැති ව දවස ගෙවා
එද දෙසූ දහම් අමා රසේ බසී ගලා

මිනිස් සිතුම් පැතුම් ලොවේ සැපට නැඹුරු වී
මිලේ නිලේ බලේ කෙරේ සිටින වහල් වී
දනන් කෙලෙස් නසා දෙලෝ සැපත් දිනා
දෙවන් වරම් කිතුන් දහම් රකින්න පෙම් පුද

මෙතුමා ඉන්දියාවේ ගෝව ප්‍රදේශයේ සැන්කෝලේ නම් ග්‍රාමයේ බ්‍රහ්මණ වංශික ක්‍රිස්ටෝපර් වාස් හා මරියා මිරන්ඩා යන දෙමව්පියන්ට දව 1651 අප්‍රියෙල් මස 21වන දින උපත ලැබී ය. කුඩා කල සිට ම දෙවියන් වහන්සේ කෙරෙහි ගැඹුරු විශ්වාසයකින් හා භක්තියකින් යුතු ව හැඩගැසුණු එතුමා, 1676 දී පූජකවරය ලැබුවේ ය. ලාංකික කිතුනුවන්ගේ දුක්බරිත හා අවාසනාවන්ත තත්ත්වය පිළිබඳ ව දැනගන්නට ලැබීම නිසා ලන්දේසි මුරකරුවන්ගෙන් බේරී ලක්දිවට ඇතුළු වීමට උපායක් සොයමින් සිටියේ ය. ඉන්දීය ඔරතෝරියානු නිකායේ පූජාප්‍රසාදිතුමකු ලෙස 1687 කම්කරුවකු මෙන් වෙස් වළාගෙන වෙළඳ නැවකින් මන්නාරමට පැමිණියේ ය.

නොදන්නා රටක නොදන්නා භාෂා කතා කරන නාඳුනන සෙනඟක් අතරට මෙතුමා පැමිණියේ ස්වෙච්ඡාවෙන් ය. මෙලෙස අභියෝගාත්මක දුෂ්කර සේවයකට අත තැබූයේ තමන් ලද දේව කැඳවීම අවබෝධ කර ගනිමිනි. එතැන් පටන් තම ජීවිතය පරදුවට තබා කිතුනුවන් සොයා යමින් ඔවුන්ට අඛණ්ඩ ව සේවය කළේ ඉමහත් කැපවීමෙනි.

භාග්‍යවන්ත ජුසේ වාස් පියතුමා බොහෝ ප්‍රාතිහාර්යයන් සිදු කළේ ය.

- ★ දැඩි නියඟයක දී මහනුවර රාජධානියට වැස්ස ලබා දීම (ක්‍රි.ව. 1696)
- ★ දුදුරු ඔයෙන් පා ගමනින් එතෙර වීම
- ★ තනි අලියකු මෙල්ල කිරීම

වසූරිය රෝගීන්ට උපස්ථාන කිරීම රජතුමාගේ මෙන් ම ජනයාගේ ද ප්‍රසාදය හිමි වීමට හේතු විය. හිස් පතුලින් සේවයට කැපවූ මෙතුමා පා ගමනින් යාමට පුරුදු විය. මෙතුමා ඉතා අල්පේච්ඡ දිවියක් ගත කළ අතර ආදර්ශමත් සේවයක් ඉටු කළේ ය. අන්නාවි, මුහුප්පු සන්ක්‍රිස්තියන් යනාදී ගිහි නායකයින් පත් කෙරිණි. එතුමා විවිධ පළාත්වල ඉතා දුෂ්කර සේවයක නියැලුණි. ක්‍රි.ව. 1711 ජනවාරි මස 16වන දින ස්වර්ගස්ථ වන විට එතුමාගේ වයස අවුරුදු 60කි. අවුරුදු 35ක පූජක දිවියෙන් අවුරුදු 24ක් ම ලංකාවේ සේවය කර ඇත. "**කිසියම් කෙනෙකු මුළු ජීවිත කාලය තුළ ම නොසලකා හැරිය දෙයක් ඔහුගේ මරණ මොහොතේ දී ඉටු කර ගත නොහැකි ය**" යන්න එතුමාගේ අවසාන ඔවදන යි. 1995 ජනවාරි මස 21වන දින ශුද්ධ වූ දෙවන ජුවාම් පාවුලු මුනිතුමා විසින් එතුමා ව භාග්‍යවරයට ඔසවන ලදි.

ගෞරවනීය ජාකෝමේ ගොන්සාල්වෙස් පියතුමා

ක්‍රි.ව. 1705 දී ගරු ජාකෝමේ ගොන්සාල්වෙස් පියතුමා ලංකාවට පැමිණියේ ය. භාග්‍යවන්ත ජුසේ වාස් පියතුමාගේ යොමු කිරීම නිසා එතුමා සිංහල හා දෙමළ පොත් රාශියක් ග්‍රන්ථාරූඪ කළේ ය. ඉන් කිහිපයක් නම්, දේව වේද පුරාණය, වේද කාව්‍යය පසන් පොත හා මංගල ගීතය යි. දේශීය කිතුනු සාහිත්‍යයක් ගොඩනැගීමට පුරෝගාමී වූ මෙතුමා ග්‍රන්ථකරණය, නාට්‍ය කලාව, සංගීතය තුළ විශාල සේවයක් සිදු කළේ ය.

11.3 රූපය - ගෞරවනීය ජාකෝමේ ගොන්සාල්වෙස් පියතුමා

4. බ්‍රිතාන්‍ය යුගය (ක්‍රි.ව. 1796-1948)

ලන්දේසීන් සතු ව පැවති පාලන ප්‍රදේශ 1796 බ්‍රිතාන්‍යයට භාරදීමෙන් පසු මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ පමණක් පාලනය කළ ඉංග්‍රීසීහු, 1815 මුළු දිවයිනේ ම බලය තහවුරු කර ගත්තෝ ය. ලන්දේසීන් විසින් කතෝලිකයන්ට එරෙහි ව පනවා තිබූ සියලු නීති අවලංගු කළ අතර ලංකාව තුළ කැමති ආගමක් ඇදහීමේ නිදහස උදා විය.

බ්‍රිතාන්‍ය යුගය තුළ මෙරට සේවය සඳහා පැමිණි ධර්මදූත නිකායන් කිහිපයක් මෙසේ ය.

- සිල්වෙස්ත්‍රෝ බෙනදිකාන නිකාය
- නිර්මල මරිය නිකාය
- ජේසු නිකාය
- ද ලාසාල් සොහොයුරන්ගේ පැවිදි නිකාය
- මාරිස්ට් සොහොයුරන්ගේ පැවිදි නිකාය
- ශු. පවුලේ කන්‍යා සොයුරියන්ගේ පැවිදි නිකාය

★ යහපත් එඬේරා කන්‍යා සොයුරියන්ගේ පැවිදි නිකාය
★ ෆ්‍රැන්සිස්කාන කන්‍යා සොයුරියන්ගේ පැවිදි නිකාය
★ දිළිඳුන්ගේ කුඩා සොයුරියන්ගේ පැවිදි නිකාය

5. නිදහසින් පසු යුගය (ක්‍රි.ව. 1948 පසු)

1948 දී ශ්‍රී ලංකාවට නිදහස ලැබීමෙන් පසු කතෝලික සභාව මුහුණදුන් ප්‍රධාන ම ගැටලුව වූයේ, 1961 පාසල් රජයට පවරා ගැනීම ය. එම නිසා පාසල් අධ්‍යාපනය තුළ තිබූ ආගමික පරිසරය අහිමි විය. ආගම ඉගැන්වීම සතියකට කාලච්ඡේද දෙකකට සීමා වූ අතර කතෝලික පාසල් පරිපාලනය, ගුරුවරුන් බඳවා ගැනීම, මාරුකිරීම යනාදිය පිළිබඳ වගකීම හා බලය රජය සතු කර ගත්තේ ය. එබැවින් කතෝලික පරිසරය කතෝලික පාසල් තුළින් ගිලිහිණි. විනය පිරිහිණි. රජය විසින් 1960 දශකයේ දී විදේශීය ධර්මදූතයන්ගේ වීසා අළුත් නොකළ නිසා ඔවුන්ට නැවත තම රටවලට යාමට සිදු විය.

නිදහසින් පසු දේශීය අගරදගුරුවරු සහ රදගුරුවරු පත් විය. උන්වහන්සේලා කිහිප නමක් ස්වර්ගස්ථ වී ඇති අතර සෙසු රදගුරු හිමිපාණන් වහන්සේලා විශ්‍රාමික ව සිටිති.

කොළඹ	අති උතුම් තෝමස් කාදිනල් කුරේ හිමිපාණෝ (ස්වර්ගස්ථව)
කොළඹ	අති උතුම් නිකලස් මාකස් ප්‍රනාන්දු අගරදගුරු හිමිපාණෝ (විශ්‍රාමික)
කොළඹ	අති උතුම් ඔස්වල්ඩ් ගෝමිස් අගරදගුරු හිමිපාණෝ (විශ්‍රාමික)
කුරුණෑගල	අති උතුම් රේමන්ඩ් පීරිස් රදගුරු හිමිපාණෝ (විශ්‍රාමික)
ගාල්ල	අති උතුම් එල්මෝ පෙරේරා රදගුරු හිමිපාණෝ (විශ්‍රාමික)
ගාල්ල	අති උතුම් ඇන්තනි සේරම් රදගුරු හිමිපාණෝ (ස්වර්ගස්ථව)
ගාල්ල	අති උතුම් දොන්සිල්වෙස්ටර් රදගුරු හිමිපාණෝ (ස්වර්ගස්ථව)
හලාවත	අති උතුම් එඩ්මන්ඩ් පීරිස් රදගුරු හිමිපාණෝ (ස්වර්ගස්ථව)
හලාවත	අති උතුම් ප්‍රැන්ක් මාකස් රදගුරු හිමිපාණෝ (ස්වර්ගස්ථව)
මහනුවර	අති උතුම් පෝල් පෙරේරා රදගුරු හිමිපාණෝ (ස්වර්ගස්ථව)
අනුරාධපුරය	අති උතුම් හෙන්රි ගුණවර්ධන රදගුරු හිමිපාණෝ (ස්වර්ගස්ථව)
යාපනය	අති උතුම් එමලියානුස් පිල්ලේ රදගුරු හිමිපාණෝ (ස්වර්ගස්ථව)
යාපනය	අති උතුම් දියෝගු පිල්ලේ රදගුරු හිමිපාණෝ (ස්වර්ගස්ථව)
බදුල්ල	අති උතුම් ලියෝ නානායක්කාර රදගුරු හිමිපාණෝ (ස්වර්ගස්ථව)
බදුල්ල	අති උතුම් එඩ්මන්ඩ් ප්‍රනාන්දු රදගුරු හිමිපාණෝ (ස්වර්ගස්ථව)
ත්‍රි/මඩකලපුව	අති උතුම් එල්. ආර්. ඇන්තනි රදගුරු හිමිපාණෝ (ස්වර්ගස්ථව)

දීප ව්‍යාප්ත දහම් පාසල් ක්‍රමයක් මෙන් ම ධර්මෝපදේශ මධ්‍යස්ථාන බිහි විය. මේ සමයෙහි ශ්‍රී ලාංකික කතෝලික සභාව දේශීයකරණයට ද යොමු විය. 2012 වර්ෂය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ රදගුරු පදවි 12ක් විය. එම රදගුරු පදවි හා ඒවායෙහි රදගුරුතුමන්ලා පහත දැක්වේ.

1. කොළඹ අතිඋතුම් මැල්කම් කාදිනල් රංජිත් අගරදගුරු හිමිපාණෝ
අතිඋතුම් මේරියස් පීරිස් රදගුරු හිමිපාණෝ (සහායක)
අතිඋතුම් එම්මානුවෙල් ප්‍රනාන්දු රදගුරු හිමිපාණෝ (සහායක)
අතිඋතුම් මැක්ස්වල් සිල්වා රදගුරු හිමිපාණෝ (සහායක)

2. යාපනය අතිඋතුම් තෝමස් සෞන්ද්‍රනායගම් රදගුරු හිමිපාණෝ

3. මහනුවර අතිඋතුම් ජෝශප් වියානි ප්‍රනාන්දු රදගුරු හිමිපාණෝ

4. ගාල්ල අතිඋතුම් රේමන්ඩ් වික්‍රමසිංහ රදගුරු හිමිපාණෝ

5. ත්‍රිකුණාමලය අතිඋතුම් කිංස්ලි ස්වාමිපිල්ලේ රදගුරු හිමිපාණෝ

6. හලාවත අතිඋතුම් වැලන්ස් මෙන්ඩිස් රදගුරු හිමිපාණෝ

7. බදුල්ල අතිඋතුම් වින්ස්ටන් ප්‍රනාන්දු (එස්.එස්.එස්.) රදගුරු හිමිපාණෝ

8. මන්නාරම අතිඋතුම් රායප්පු ජෝශප් රදගුරු හිමිපාණෝ

9. අනුරාධපුරය අතිඋතුම් නෝබට් අන්ද්‍රාදි (නි.ම.නි.) රදගුරු හිමිපාණෝ

10. කුරුණෑගල අතිඋතුම් හැරල්ඩ් ඇන්තනි පෙරේරා රදගුරු හිමිපාණෝ

11. රත්නපුර අතිඋතුම් ක්ලීටස් චන්ද්‍රසිරි පෙරේරා (සා.බෙ.නි.) රදගුරු හිමිපණෝ

12. මඩකලපුව අතිඋතුම් පොන්නයියා ජෝශප් රදගුරු හිමිපාණෝ

ක්‍රියාකාරකම

1. පෘතුගීසින් මුහුදු බඩ ප්‍රදේශ පාලනය කළ අවධියේ දී පැමිණි ධර්මදූත කණ්ඩායම් **දෙකක්** නම් කරන්න.
2. ලන්දේසින් මුහුදු බඩ ප්‍රදේශ පාලනය කළ අවධියේ දී කතෝලික දහම රැක ගැනීමට දායක වූ පියවරුන් **දෙදෙනකු** නම් කරන්න.
3. බ්‍රිතාන්‍ය යුගයේ මෙරටට පැමිණි පැවිදි නිකායන් **දෙකක්** නම් කරන්න.
4. නිදහසින් පසු යුගයේ කතෝලික සභාව මුහුණ දුන් ගැටලු **දෙකක්** දක්වන්න.

ජීවිතය සඳහා
සුබාරංචිය පතළ කිරීමට දායක වෙමු.